

PRZEDPLATA miesięczna wynosi
0,60 zł.
z odnośnieniem do domu 0,67 zł.
przez pocztę 0,73 zł.

powiatu chodzieskiego.

Wychodzi w środę i sobotę.

CENA OGŁOSZEŃ: jednołamowy
wiersz petytowy lub jego miejsce
na stronie 4-łamowej 6 gr.
REKLAMY jednołamowy wiersz pe-
tytowy lub jego miejsce na str-
onicy dwułamowej 15 gr.

Redaktor odpowiedzialny: Starostwo Chodzież. Telefon nr. 26. Drukarni i nakładem: Drukarni Nadnoteckiej T. z o. p.

Nr. 53.

Chodzież, środa 16. lipca 1924 r.

71. rocznik.

Nr. 118.

Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego tyczące się zarządzeń weterynaryjno-po- licyjnych z powodu zarazy pyska i racic.

Z powodu wybuchu zarazy pyska i racic u zwierząt racicowych w Orle i Bielsku powiatu międzychodzkiego i Srebrnogórze powiatu znińskiego i Wapno powiatu węgrowskiego i niebezpieczeństwa dalszego rozszerzenia się na czas niebezpieczeństwa zarazy zarządzam na zasadzie §§ 16—30 ustawy o chorobach zaraźliwych zwierząt z dnia 26. VI. 1909 (Dz. Ust. Rzpl. str. 519) i §§ 161, 165 przepisów wykonawczych Rady Związkowej Rzeszy niemieckiej do powołanej ustawy z 7. XII. 1911 r. (Dz. Ust. Rz. Niem. str. 4) tudzież postanowień wykonawczych Min. Roln. domen i lasów z dnia 1. 5. 1912 (Dz. Urz. 105) i reskryptu Min. Rol. i D. P. z 30. VIII. 1923 r. l. dz. 2971/W. II. co następuje:

Ustanawiam obwody obserwacyjne z powodu zarazy pyska i racic z mocą w brzmieniu §§ 161—169 powołanych przepisów a mianowicie:

A. OBWÓD IZOLACYJNY:

z mocą w brzmieniu §§ 161—165 powołanych przepisów i do tego obwodu wcielam miejscowości:

- Powiatu: Międzychód, Komisarjatu obw. Sieraków:
Orle (1:2) x
Komisarjatu obw. Międzychód Bielsko (1)
Powiatu: Żnin, Komisarjatu obw. Janówiec: Srebrna-
górze (2)
Powiatu: Wągrowiec, Komisarjatu obw. Łekno:
Wapno (1.2)

z tego obwodu izolacyjnego nie wolno wyprowadzić (wywieść, wypędzić, wynieść) zwierzę racicowe, tudzież nie wolno wprowadzić jak i przepędzić przez ten obwód luzem lub też w zaprzęgu.

Przy głównych wchodach do miejscowości objętych tym obwodem, przy głównym wchodzie do zagród zapowietrzonych obór i t. p. winny być umieszczone na widocznym miejscu tablice drewniane z wyraźnym napisem nie ulegającym zatarciu: „Zaraza pyska i racic miejscowość zamknięta”.

Zwierzęta racicowe (bydło rog., owce, kozy i trzoda chlewna) w tym obwodzie podlegają zamknięciu w oborach. Zwierzęta jednokopytowe zagród zapowietrzonych mogą być używane poza zagrodą, miejscowością zapowietrzoną o ile umieszczone są w oddzielnej stajni i przed opuszczeniem zagrody kopyta zostaną dostatecznie oczyszczone

i odkażone. Drób zagród zapowietrzonych winien być izolowany w ten sposób, aby nie mógł opuścić podwórza zagrody. Psy zagród zapowietrzonych winny być wiązane; zagród zapowietrzonych położonych w obwodzie izolacyjnym — prowadzone na linie.

§ 2.

Wchody do zagród zapowietrzonych obór ze zwierzętami racicowymi, miejsca przed drzwiami obór i wiedzące do obór ścieżki, drogi, odpływ, gnojówki i nawóz, winny być przynajmniej raz dziennie polane wodą wapienną lub wysypane sproszkowanym wapnem, a podwórza zwłaszcza okalające oborę zapow. jaknajczęściej porządkowane. Drogi prywatne prowadzące od głównej szosy do zapowietrzonych zagród zamyka się dla wszelkiego ruchu publicznego.

§ 3.

Do obór i ubikacji zajętych przez zwierzęta chore względnie podejrzane jest dozwolony wstęp bez policyjnego zezwolenia tylko właścicielowi lub zastępcy, lekarzom weter. oraz osobom którym właściciel zlecił doglądanie i pielęgnowanie. Osoby które były zajęte w stajni zapowietrzonej lub przy chorych, podejrzanych zwierzętach mogą opuścić zagrodę zapowietrzoną jedynie po dokładnym oczyszczeniu i odkażeniu rąk, nagich części ciała, odzieży i obuwia.

§ 4.

Zużytkowanie i sprzedawanie mleka, jego przetworów zwierząt z zagród objętych tym obwodem w stanie surowym wzbronione. Mleko takie winno być przygotowane tzn. ogrzane do kilkakrotnego zagotowania lub przynajmniej pozostawić pod działaniem temp. 90% C. przez 25 minut. Starostwo jedynie w wyjątkowych wypadkach po dokładnym zbadaniu miejscowych warunków za zgodą powiatowego lek. weter. może zezwolić na wyjątki jak odprowadzenie mleka do mleczarni, w której zapewnione jest dokładne przygotowanie wszystkiego mleka i jego odpadków tak wydawanych z mleczarni dla ludzi, gospodarstw, na których znajdują się zwierzęta racicowe, jakoteż zużytkowania przez żywy inwentarz racicowy stanowiący własność mleczarni. Miejsca zajazdu wozów przed mleczarnię, rampy i t. p. służące do wyładowania baniek z mlekiem winny być codziennie oszyszczone. Bańki od mleka należy przed wydaniem z mleczarni odkażać 3 proc. roztworem sody, poczem wypłukać wrzącą wodą.

§ 5.

Wszelkie przyrządy stajenne, narzędzia, sprzęty, które miały styczność ze zwierzętami choremi, podejrzanymi lub ich odchodami przed użyciem poza zagrodą zapowietrzoną winny być oczyszczone i odkażone.

§ 6.

Nawóz usuwany z obór zapowietrzonych winien być zbierany osobno w obrębie podwórza zagrody i polany grubą warstwą mleka wapiennego świeżo sporządzonego. Gnojówka i nawóz zwierząt przesuujących i świń zagród zapowietrzonych może być wywieziony z zagrody tylko za zezwoleniem policyjnym po porozumieniu się z urzęd. lekarzem wet. pod warunkiem, jakie przepisze i tę gnojówkę w odpowiednich zbiornikach, gnój na zwartym wozie z tem że zostanie zaraz przyorany a droga publiczna której wolno używać tylko w wypadkach konieczności użyta celem przewiezienia złane grubą warstwą wapna.

§ 7.

Paszy suchej, podściółki, wytworów surowych produktów pochodzenia zwierząt racicowych nie wolno wywozić z zagrody zapowietrzonej, jak tylko za zezwoleniem policyjnym pod warunkami jakie przepisze, wydane po porozumieniu się z dotyczącym urzędowym lek. wet.

§ 8.

Poddanie ubojowi zwierząt racicowych w razie koniecznej potrzeby może odbywać się tylko w zagrodzie zapowietrzonej i to za zezwoleniem właściwego Starostwa przy zachowaniu środków ostrożności, uniemożliwiających rozwleczenie zarazy z zastrzeżeniem, że zwierzę po uboju będzie zbadane przez urzęd. lek. weter. Skóry zwierząt racic. padłych, zabitych, chorych i podejrzanych wolno wywozić z zagrody zapowietrzonej tylko w stanie zupełnie wysuszonym lub tylko bezpośrednio do garbarni pod dozorem policyjnym.

§ 9.

B. OBWÓD OBSERWACYJNY DALSZY

z mocą w brzmieniu §§ 165—169 wspomnianych na wstępie przepisów i do tego obwodu wcielam miejscowości:

Powiatu Międzybódzkiego: Komisarjat obw. Międzybódzkiego:

- Dzięcielina (2)
- Gorczyn (2) wraz z młynem bez stacji kolejowej
- Kolno (2) wraz z leśnictwem
- Lipowiec (2) wraz z osadą
- Międzybódzkie (3) wraz z nadleśnictwem i stacjami kolejowymi
- Mierzynek (1)
- Nowy Zatoń (1) z cegielnią bez stacji kolejowej
- Ozdównia młyn
- Polanka — pustkowie
- Puszcza Międzybódzka
- Srednica — leśnictwo
- Wielowieś (1)
- Witkowo (1, 2)
- Zielonachojna (2)

Komisariat obwodowy Sieraków:

- Chrybsko Małe (1) bez stacji kolejowej
- „ Wielkie (1) bez stacji kolejowej
- Mylin (1) Olszewnik (2) wraz z leśniczówką
- Sródka (2) Strzyżmin (1, 2)

Powiatu Szamotyły: Komisarjat obw. Wronki:

- Bielejewo (2) Gluchowo (2) Józefowo (2) wraz z leśniczówką
- Lucjanowo (2) Nosalewo (1, 2)
- Olesin (2) Orliczko (1) Wróblewo (1, 2)

Komisariat obw. Pniewy:

- Kikowo (2) Nojewo (1) bez stacji kolejowej

Powiatu Żnin: Komisarjat obwodowy Żnin:

- Dechanowo (1) Górki Zagatno (1, 2) Gorzyce (1, 2)
- Nadworowo (2) Podobowice (2) Sielce (1, 2)

Komisariat obwodowy: Janowiec:

- Aleksandrowo (2) Dziewierzowo (1) Graboszewo (2) Ludwikowo (2) Paryż (2) Piotrkowice (2) Rusin (1, 2) wraz ze stacją kolejową
- Zarczyn (1)

Powiatu Wągrowiec: Komisarjat obwodowy Łekno:

- Damaśławek (2, 3) wraz ze stacją kolejową
- Kopanina (2)
- Mokronosy (1, 2)
- Podolin (1, 2)
- Smuszewo (2)
- Starężyn (2)
- Starczynek (2) Tusza (1)
- Wiśnitowo (1, 2)
- Wiśniewko (1)

Komisariat obwodowy Gołańcz:

- Brdowo (2)
- Czeszewo (1, 2)
- Gręziny (1)
- Kujawki (1)
- Legniszewo (2)
- Nowe Wapno (1)
- Srebrna góra (1)
- Stawiezno (2)
- Stołężyn (1, 2)
- Wapienka (2)
- Wilkonice (2)

§ 10.

Z tego obwodu obserwacyjnego nie wolno wyprowadzić (wynieść, wywieść, wypędzić) zwierzę racic. inaczej jak tylko za pisemnem zezwoleniem miejscowej władzy policyjnej i świadectwem, dotyczącego urzędow. lek. weter. i to tylko do okolicznej rzeźni publicznej lub najbliższej stacji kolejowej celem przewiezienia do rzeźni publicznej na obszarze Województwa Poznańskiego posiadającej bezpośrednio połączenie z torem kolejowym i przy zachowaniu ostrożności wykluczających rozwleczenie zarazy. Zwierzęta przeznaczone do odstawienia pieszo przy opuszczeniu zagrody należy zmyć ługiem i wytrzeć dobrze słomą suchą, oczyścić racice nawozu i prowadzić na powrozach, łańcuszku przy dostatecznej obsłudze bez dopuszczenia do styczności z innym bydłem po drodze do rzeźni wzgl. stacji kolejowej. Zaświadczenie weterynaryjne może być wydane tylko na podstawie wyniku badania całego pogłowia zwierząt racicowych w zagrodzie z której zwierzę wyprowadzone pochodzi i uznania go za zdrowe i niepodejrzane a okoliczność ta winna być uwidoczniiona w świadectwie pochodzenia na odwrotnej stronie. Badanie winno być przeprowadzone na 48 godzin przed wyprowadzeniem i w tym wypadku przy załadowaniu na stacji kolejowej nie jest konieczne. O dniu wysyłki takich zwierząt winien lekarz weter. interwenjujący przy badaniu zawiadomić telegraficznie na koszt strony dotyczącej zarząd rzeźni i stację załadowczą, zaznaczając że zwierzęta pochodzą z obwodu obserwacyjnego utworzonego z powodu zarazy pyska i racie, a to celem spowodowania zaplombowania i odpowiedniego oznaczenia wagonów „Zwierzęta z miejscowości zamkniętej, zaraza pyska i racie”. Skoro takie bydło znajduje się na ładowni nie może być na niej inne bydło. Po załadowaniu należy ładownię oczyścić i odkażić.

§ 11.

Przepędzanie, przeprowadzenie zwierząt racicowych łazem lub w zaprzęgu w tym obwodzie wzbronione.

§ 12.

Wywóz (wyprowadzenie, wyniesienie) zwierząt racicowych z tego obwodu dla osłów użytkowanych, hodowlanych uzależniam od zezwolenia Urzędu Wojew. i pod warunkami które przepisze.

§ 13.

W miejscowościach zapowietrzonych w obwodzie izolacyjnym i w obwodzie dalszym zabrania się odbywania targów, jarmarków, wystaw, pokazów i licencjonowania zwierząt racicowych.

§ 14.

Zbadanie zwierząt racicowych i wydanie zaświadczenia w wypadkach przewidzianych niniejszem rozporządzeniem może być przekazane za upoważnieniem Województwa i innemu lekarzowi weterynaryjnemu nie pozostającemu w państwowej służbie administracyjnej który winien w tym celu wnieść prośbę w drodze urzędowej.

§ 15.

Przekroczenie przepisów tego rozporządzenia, które nabiera mocy obowiązującej z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Poznańskiego będą karane po myśli „działu III. przepisy karne“ powołanej na wstępie ustawy niemieckiej.

Wojewoda

w z. (—) Nikodemowicz.

Uwagi: (1) oznacza gminę (2) obszar dworski (3) miasto.

Powyższe udzielam do wiadomości i przestrzegania jaknajściślej przez wszystkie czynniki.

Przeprowadzone dochodzenia ustaliły, że główną przyczyną szerzenia się zarazy pyska i racic jest nie dość wczesne zgłaszanie o wybuchu względnie podejrzeniu tej zarazy a nawet zaniedbywanie obowiązku zgłaszania, lekceważenie tej zarazy przez niektórych posiadaczy zwierząt racicowych ze względu na jej dotychczasowy łagodny przebieg. Wobec tego zwracam uwagę, że zaraza ta choćby nawet o łagodnym przebiegu przynosi wielką szkodę i dotkliwe następstwa dla dobra ogólnego, powodując czasową utratę siły roboczej, wychudzenie, zmniejszenie ilości mleka, porzucenie płodu, często choroby następowe, długi okres rekonwalescencji, a nawet nierzadkie wypadki śmiertelne.

Choroba ta występuje u zwierząt przeżuwiających i trzody chlewnej wśród objawów podwyższonej ciepłoty wewn. zmniejszenia lub zniesienia chęci do jedzenia, zniesienia przeżuwania, ślinienia, tworzenia się pęcherzyków potem wrzodów na błonie śluzowej jamy gębowej, na wymieniu racicach, niekiedy bardzo rozległych i głębokich i kulawiny.

U owiec, kóz, trzody chlewnej występuje rzadziej i to wówczas najczęściej na racicach.

Zakażenie następuje bardzo łatwo bezpośrednio ze zwierzęcia na zwierzę, lub pośrednio za pomocą przyrządów, narzędzi stajennych ściółki, gnoju, ubrania i obuwia obsługi psów, drobiu.

W końcu przypominam obowiązek doniesienia o § 9 ustawy o zaraźliwych chorobach zwierzęcych i podkreślam z naciskiem, że gdy wybuchnie zaraza lub ujawniają się oznaki, które każą się obawiać wybuchu zaraźliwej choroby objętej obowiązkiem doniesienia (§ 10) trzeba o tem donieść bezzwłocznie właściwej władzy policyjnej nie czekając aż się choroba zupełnie

rozwinie, przestrzegania zakazu wchodzenia do cudzych obór rzeźnikiem i handlarzom wstawiania bydła handlowego do cudzych obór przez tychże i nabywania bydła sposobem domokrażnym.

Zwrócić uwagę oglądaczy mięsa w powiecie na panującą zarazę pyska i racic aby przy oględzinach zwierząt rzeźnych szczegółowo badali narządy ulegające tej zarazie jak jamę gębową i racice.

Chodzież, dnia 28-go czerwca 1924 r.

Starosta Dr. Jerzykowski.

L. dz. 2925/24. I. B.

Nr. 147.

Obwieszczenie

W wykonaniu zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 30. czerwca 1924 r. nr. T. B. 11159 (okólnik nr. 6) podaje się do powszechnej wiadomości co następuje:

Cudzoziemcy, którzy, zamieszkując na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, nie posiadają dowodów stwierdzających w sposób formalny ich przynależność państwową t. j. osoby, które nie mogą udowodnić, że przysługuje im bądź obca (paszport zagraniczny) bądź też polska przynależność państwowa obowiązani są w terminie 4-tygodniowym tj. od dnia 19. lipca 1924 r. do dnia 16. sierpnia 1924 r. zgłosić się do władz administracyjnych I. instancji miejsca swego zamieszkania (wyszczególnić nazwę urzędu) w godzinach od 9-tej do 12-tej celem zarejestrowania się, wypełnienia arkusza ewidencyjnego i uzyskania na posiadanym dowodzie osobistym (karcie azylu wzgl. karcie pobytu) odpowiednich adnotacji urzędowych.

Wspomniane czynności rejestracyjne zmierzają do definitywnego uregulowania kwestji pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców bez określonej przynależności państwowej a w szczególności będą służyły za podstawę przy wystawieniu tym cudzoziemcom przewidzianych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nowych dowodów legitymacyjnych z rocznym terminem ważności.

Podlegające rejestracji osoby winny przedłożyć przy rejestracji wszelkie dowody osobiste stwierdzające legalność swego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej oraz fotografię w 3 egzemp. o ile już poprzednio nie złożyły ich tym samym władzom administracyjnym.

Od obowiązku zgłoszenia się do rejestracji wolne są osoby narodowości polskiej w rozumieniu art. VI. p. 2. ustęp końcowy Traktatu Pokoju, podpisanego w Rydze dnia 18. marca 1921 r. („osoby które udowodnią, że one same swą działalność użytkowaniem języka polskiego, jako mowy przytocznej i wychowaniem swego potomstwa zaznaczyły w sposób oczywisty przywiązanie swe do narodowości polskiej“) a także — osiadła na roli ludność białoruska i ruska gmin wiejskich.

W wypadkach, kiedy podlegający rejestracji z powodów wyjątkowych i od niego niezależnych nie może we wskazanym terminie zadośćuczynić obowiązkowi rejestracji, winien przed upływem tego terminu powiadomić o tem odnośnie władze, wskazując jednocześnie swój adres oraz powody dla których zgłosić się do rejestracji nie może.

Osoby które podlegając w myśl niniejszego obowiązku rejestracji nie dopełnią tego obowiązku we wskazanym powyżej terminie zostaną wydalone z granic Rzeczypospolitej Polskiej.

Chodzież, dnia 7-go lipca 1924 r.

Starosta. Dr. Jerzykowski.

L. dz. 5181/24. 4 I. W.

Nr. 132.

Obwieszczenie.

Lista członków gminy posiadających prawo udziału w głosowaniu w wyborach Rady Miejskiej (prawo swojszczyzny) wylega do publicznego wglądu w czasie od 15. do 30. lipca rb. w ratuszu pokój nr. 4.

W ciągu dwóch tygodni od dnia wyłożenia listy wolno każdemu członkowi gminy wnieść do Magistratu sprzeciwu co do umieszczenia na liście nieuprawnionych do głosowania względnie pominięcia uprawnionych.

Chodzież, dnia 11-go lipca 1924 r.

MAGISTRAT

w z. (—) Budnowski.

Nr. 124.

Nazwiska osób wyprowadzających się na stałe do Niemiec.

Emma Steinbock	z rodz.	Lipia Góra	zona
Wilhelm Bureik	"	Rataje	rolnik

Chodzież, dnia 14-go lipca 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

(—) Dr. Jerzykowski.

Nr. 148.

Poborcą podatków w gminie Smolary został wybrany i zatwierdzony Józef Burzyński z Smolar.

Chodzież, dnia 11-go lipca 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

(—) Dr. Jerzykowski.

L. dz. 1389/24. W. P.

Nr. 140.

Urząd celny donosi, iż z dniem 20. V. rb. godziny przejścia granicznego zmieniono następująco:

dni powszednie	o godz. 6—6 ³⁰	rano
"	8—11	przedpoł.
"	2—5 ³⁰	popoł.
"	7 ³⁰ —8	"

Niedziele i święta: od 9—10 rano

" " " 12—12¹⁵ "

" " " 15—16 popoł.

Chodzież, dnia 28-go czerwca 1924 r.

Starosta. (—) Dr. Jerzykowski.

L. dz. 586/24. 13. R. P

Biuro Sekr. Dyrekcji Z.O.K.Z.

na powiat chodzieski

znajduje się

przy ul. Poznańskiej 2.

Otwarte od godziny 8-mej — 3-ciej po poł.,
w święta i niedzielę o godz 12-tej — 13-tej.

Sekr. Dyr. Z.O.K.Z. na pow. chodzieski.

OGŁOSZENIA:

Dobrowolna licytacja.

Z powodu oddania dzierżawy sprzedawca będzie

W środę, 23. lipca rb. o godz. 10 $\frac{1}{2}$ przed poł.
w Kowalewie

4 konie, między nimi 3 i pół letni pierwszorząd. ogier, kasztan z gwiazdką, nadający się do rozplodu, 5 żrebacków, 4 wozy z drabinami żniwnymi, waga do bydła, dryłownik, siewnik do konicyny i seradeli, sortownik do ziemniaków, dołownik, kultywatory, skibowce, pługi oraz inne narzędzia rolnicze.

Stanisław Cepel

KOWALEWO, p. Margonin.

Baczność kołodzieje!!!

GMINA NOWY MIROSŁAW p. Ujście
wydzierżawi od zaraz na czas dłuższy

dom mieszkalny o 4 ubikacjach

oraz chlew i ogród. Nadaje się dla kołodzieja.

Zgłoszenia przyjmuje do 1. 8. 24.

Zarząd gminy.

Przetarg przymusowy.

W piątek, dnia 18-go lipca br. o godzinie 10-tej przed południem

sprzedawać będą publicznie

w Chodzieży na Małym Rynku

(narożnik ulicy Piekary)

1 konia,

1 powózkę

i 1 wóz roboczy

najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą.

Mačkowiak

komornik miejski.